

REFLEXIE Z IX. MEDZINÁRODNEJ VEDECKEJ KONFERENCIE BEZPEČNOSŤ ĽUDSKÉHO KONANIA – BEZPEKA ŽITJA I DIJATEĽNOSTI ČELOVEKA – OSVETA, VZDELANIE, VEDA, PRAX

Jana Lasicová – Vladimír Dolinec – Jaroslav Ušiak*

Uvedená konferencia sa konala v dňoch 20.-22. mája 2010 v ukrajinskom meste L'vov. Hostiteľskou organizáciou bola L'vovská národná univerzita **I. Franka**, účastníkmi boli zástupcovia z 18 ukrajinských univerzít, 8 vedeckých pracovísk a 5 zahraničných univerzít (SR, Poľsko, USA, Ruská Federácia).

Bezpečnosť ľudského konania je téma, ktorá na Ukrajine rezonuje z viacerých dôvodov. Sú to najmä otázky bezpečnosti a ochrany života v súvislosti s istými negatívnymi javmi súčasnej ukrajinskej spoločnosti (znečisťovanie životného prostredia, vysoká chorobnosť, detská úmrtnosť, neúnosná miera výrobnnej a nevýrobnej úrazovosti a najmä nárast rizík súvisiacich s ekonomickým a technologickým rozvojom). Účelom tejto koncepcie bezpečnosti je posilniť výskumnú bázu, ktorá by prispela k zníženiu počtu uvedených javov, podporila široký spoločenský diskurz o príčinách a dôsledkoch rizík, ale najmä vypracovala koncepciu vzdelávania v oblasti bezpečnosti, ktorá by sa stala výrazným nástrojom prevencie. Práve táto úloha – vzdelávanie v oblasti bezpečnosti je predmetom viacročných diskusií o predmete, systéme, rozsahu a cieľoch, aké by mala daná problematika zohľadňovať. Ukrajinské univerzity ju riešia

---

* Doc. PhDr. Jana Lasicová, PhD. pôsobí ako docentka na Katedre bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, jana.lasicova@umb.sk.

Mgr. Vladimír Dolinec pôsobí ako interný doktorand na Katedre bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, vladimir.dolinec@umb.sk.

Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD. pôsobí ako odborný asistent na Katedre bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, jaroslav.usiak@umb.sk.

spolu s kompetentnými ministerstvami, prostredníctvom medziodborových vedecko-metodologických komisií.

Multidimenzionálna problematika bezpečnosti ľudského konania je pre slovenskú akademickú obec niečím úplne novým. Treba brať do úvahy, že v SR sa bezpečnosť skúma podľa sektorového rozdelenia (vojenský, politický, sociálny, ekonomický, environmentálny sektor), podľa analytických rovín (globálna, regionálna, lokálna, skupinová a individuálna bezpečnosť) a vzájomných prienikov sektorov a rovín. Na Ukrajine je skúmanie bezpečnosti striktné rozdelené na medzinárodnú bezpečnosť, skúmanú a edukovanú v odbore medzinárodné vzťahy, na vojenskú a vnútornú bezpečnosť (predmet záujmu vojenských škôl a inštitúcií) a na už spomínanú bezpečnosť ľudského konania. Práve v tejto poslednej skupine participujú univerzity a výskumné pracoviská zúčastnené na konferencii a agenda ich výskumu je naozaj rozsiahla. Dôkazom sú prezentované príspevky. Týkali sa napríklad *Krízy vzdelávania a kultúry bezpečnosti ľudského konania* (**O. I. Zaporožec**), *Zodpovednosti vzdelávania za bezpečnosť človeka* (**V. V. Bereznickij**), *Ekonomického aspektu vzdelávania o bezpečnosti* (**V. M. Zaplatynskij**), *Sociohumánnych aspektov ľudskej bezpečnosti* (**E. P. Želibo**), *Sociálno-ekonomických otázok súvisiacich s vyučovaním bezpečnosti ľudského konania* (**V. I. Ivanova**), *Internacionalizácia vzdelávania v oblasti bezpečnosti* (**A. V. Pjatová**), ale i ďalších autorských výpovedí na danú tému.

Rozsiahlou oblasťou skúmania sú však na Ukrajine i ekologické a technologické problémy, spoločnosti ovplyvňujúce bezpečnosť, čomu boli venované ďalšie dve desiatky príspevkov, z ktorých vyberáme tie, ktoré slovenských účastníkov najviac zaujali, napríklad: *Systém čistenia úžitkových vôd a ich návrat do ekosystému* (**I. V. Urjadnikova**), *Porovnávací analýza následkov požiarov na Ukrajine* (**J. V. Buc**), *Ohrozenie prostredníctvom biologicky nebezpečných mikroorganizmov* (**V. B. Belikov**), *Špecifická príprava technických kádrov pre ochranu obyvateľstva* (**L. V. Mimrikova**), *Metodológia predchádzania rizikám súvisiacim s technologickými haváriami* (**A. L. Cikalo**), *Možnosti kontroly rádiácie systémom „EKOTEST“* (**J. B. Storoňskij**), *Spolupráca Ukrajiny s EÚ v oblasti bezpečnosti ľudského konania* (**O. V. Filipovskij**) a mnohé ďalšie témy, ktoré nespomíname len vzhľadom na obmedzený rozsah informácií.

Rôzne úvahy a množstvo kuloárnych diskusií vyvolali aj témy, ktoré by sme mohli označiť za psychologické, etické alebo medicínske. Vyberáme

niektoré zaujímavé: *Demografická kríza a úlohy bezpečnosti pri ochrane spoločnosti* (**V. B. Belikov**), *Informačno-psychologická bezpečnosť ako aspekt ochrany človeka* (**E. A. Stepanova**), *Aktuálne otázky formovania osobnosti v III. tisícročí* (**L. M. Nečiporenkova**), *Vývoj agresivity mládeže a možnosti eliminácie agresie pomocou tréningu* (**C. P. Gvozdijova**), *Alkoholizmus mládeže ako bezpečnostný problém spoločnosti* (**N. B. Volnenková**), *Bezpečnosť turizmu pred terorizmom* (**B. Chalmuradov**).

Okrem spomenutých tém boli na konferencii prezentované mnohé ďalšie, súvisiace s rizikami a ohrozeniami človeka a jeho zdravia v rôznych profesiách ale i v opačnom garde – výchovná a praktická činnosť vedeckých inštitúcií nasmerovaná na elimináciu rizikových javov.

Presne vymedzený čas na príspevky a diskusiu bol skutočne krátky na výmenu názorov. O to viac tieto diskusie prebiehali cez prestávky ale aj po skončení oficiálneho programu. Pre slovenského účastníka bola potrebná znalosť ruštiny, v diskusii s mladšími účastníkmi samozrejme angličtiny. Všetci účastníci už v prvý deň konania konferencie dostali zborník s uverejnenými základnými tézami, nepublikované časti príspevkov budú účastníkom distribuované na DVD.

Čo dodať na záver? Prezentácia účastníkov z UMB, FPVaMV – Katedry bezpečnostných štúdií bola nasledovná: *Assisting Terrorism: Compounding the Threat* (**V. Dolinec**), *Societal Security and the State* (**J. Ušiak**), *The Borders of Identity and Ethnic Conflicts as Security Risks* (**J. Lasicová – D. Hoscheková**).

Naše témy zaujali účastníkov, ale dôležitejšie boli vzájomné kontakty, ktoré sme na konferencii získali, zábery pre spoluprácu, výmenu skúseností a publikačnú činnosť. Potvrdili sme si názor, že osobný kontakt a osobná účasť na vedeckej konferencii je obohatením vlastnej činnosti. Ako bonus treba pridať ešte relaxačný efekt. Napriek vyčerpávajúcemu programu bol pobyt v meste Ľvov nezabudnuteľným zážitkom. Historické jadro mesta zapísané v zozname UNESCO poskytuje množstvo možností pre strávenie voľného času, aj keď sme ho mali málo. Atmosféra mesta, srdečnosť a ústretovosť hostiteľov aj účastníkov z iných ukrajinských univerzít prakticky nemala hraníc. Nové témy poskytli úvahy na zamyslenie, spolupráca s Ukrajinou aj keď len v rámci konferenčnej aktivity dostala nové kontúry. Preto aj touto cestou chceme poďakovať hostiteľskej krajine a organizácii – Ľvovskej národnej univerzite I. Franka, ktorú pre nás v osobnom styku sprostredkoval milý a ústretový človek **Jaroslav V. Galadžun**.